

La butlla de convocatòria Spes non confundit ofereix valuosos elements per viure diocesament aquest any de gràcia del Senyor.

Fidel Catalan

És convenient i bo que convidant a actualitzar aquesta devoció popular s'ajudi a clarificar-la, deixant ben clar que el culte al Sagrat Cor mai es pot sostenir al marge de la persona total de Jesús.

Enric Puig

I si bé parlem molt sovint de la Fe i de la Caritat, convé que ara ens fixem una mica més en la virtut de l'Esperança.

Joan Baburés

EL BON PASTOR

revista per a preveres i diaques

Jo soc el bon pastor: conec les meves ovelles, i elles em coneixen a mi, tal com el Pare em coneix, i jo conec el Pare. I dono la vida per les ovelles.

Número 174
FEBRER 2025

Any XVI

Pòrtic.....	3
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
En Vos confio.....	6
ENRIC PUIG JOFRA	
Viure i reflexionar l'any jubilar.....	8
FIDEL CATALÁN	
Concili Vaticà II. Roca ferma o pedra d'ensopegada? (i 3)....	10
FRANCESC XAVIER VILA MORERA	
Veniu a mi tots els qui esteu cansats i afeixugats.....	13
DAVID CODINA	
Creació i bigbang.....	15
JORDI CASTELLET	
Jubileu 2025.....	17
JOAN BABURÉS	
La data comuna per a la Pasqua, un atzucac?.....	19
BERNABÉ DALMAU	
Una llum que fa claror en un lloc fosc	26
+ COORDINADORA DE BISBES EN SUPORT DE TERRA SANTA	
"La reforma litúrgica a Montserrat"	20
JAUME GONZALEZ PADRÓS	

Equip de redacció Agustí Borrell, Norbert Miracle, Xavier Morlans, Daniel Palau, Armand Puig. Editor: Norbert Miracle. Sota el patrocini de la *Càtedra de Teologia Pastoral Josep Pont i Gol*

Disseny original Animaset

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014 revistaelbonpastor@gmail.com www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de la revista podeu fer els vostres donatius a

La Caixa 2100-0272-33-0101212882

Pòrtic

ARMAND PUIG I TÀRRECH
president de l'AVEPRO (Santa Seu)

Els pelegrinatges són tan antics com el desig de l'ésser humà d'emprendre un camí per dur a terme una experiència espiritual, interior. De fet, la recerca de Déu que es fa en el fons del cor admet moltes traduccions. Hi ha qui escriu la "Història d'una ànima" com santa Teresa de l'Infant Jesús o el "Diari d'una ànima" com sant Joan XXIII, o bé escriu una autobiografia, com sant Agustí amb les "Confessions", o bé redacta un poema en forma de "Càntic espiritual" com Ausiàs March, que és una lectura de la pròpia intimitat en diàleg amb Déu, o bé, com sant Joan de la Creu, que dona aquest mateix nom a un poema místic, ple de referències a l'anhel de trobar-se amb la Font de tota joia. El beat Ramon Llull escriu una autobiogràfica "Vida coetània", però sobretot s'expressa en el "Llibre d'Amic e Amat", un diàleg entre Déu i l'ésser humà, una fita en la història de la mística.

A més, però, de la literatura, el camí interior es pot resseguir gràcies a les arts plàstiques, com la pintura transfigurada del beat Fra Angelico, la música intrínsecament espiritual de Joan Sebastià Bach, l'escultura traspasada d'unció, com "La Pietat" de Miquel Àngel a Sant Pere del Vaticà o el Sant Crist de Cellini que es conserva a l'Escorial, o l'arquitectura, com la basílica de la "Sagrada Família" de Barcelona, la nova Jerusalem, que Antoni Gaudí planta a la terra perquè s'elevi fins al cel. Els llenguatges són diversos, però darrere d'ells hi ha un desig similar: traduir de manera literària, plàstica o sonora un trajecte interior que fa de la vida un pelegrinatge, i fa del pelegrinatge un paradigma de vida.

Els pelegrinatges responen a itineraris, tant físics i mentals com espirituals. Adreçar-se a un punt llunyà del lloc on habitualment es viu significa cobrir una distància, esmerçar temps i energies per a fer-ho, dedicar una part de la vida a un llarg desplaçament, cosa que implica temps. Aquesta constatació porta a concloure que un pelegrinatge comença paradoxalment amb una aturada, és a dir, amb una pausa, que inclou reflexió i preparació. Abans d'iniciar un nou camí cal deixar de fer el camí que fins ara es duia a terme. No es comença res si no s'acaba amb allò que es feia abans. Un pelegrinatge, quan ho és de debò, demana deturar-se abans d'emprendre'l. És el moment del canvi de ruta. És el temps de començar a trobar-se amb un mateix, d'efectuar una mirada interior, potser encara incipient, i d'atansar-se a Déu. Lentament, el pelegrinatge esdevé un aprenentatge, no en termes de pura autogestió del temps, sinó en termes de deseiximent

del propi jo. Un pelegrinatge sempre s'inicia amb una lluita contra l'afirmació d'un mateix. El primer fruit del pelegrinatge és trencar la dinàmica habitual, la que porta a donar voltes sobre la pròpia persona, els propis desigs, els propis afanys.

Aleshores, quan el pelegrinatge exterior respon realment a un pelegrinatge interior, ve el moment de les sorpreses. Una sorpresa acostuma a ser fruit d'un fet no controlat. Pot ser que estigui preparada personalment, o bé que sorgeixi per un motiu sobtat. Em refereixo a la sorpresa que provoca una reacció extraordinària i que es produeix en el marc d'un camí que va pujant d'intensitat. El qui pelegrina va guanyant en consciència i claredat en relació a la pròpia persona, i a mida que el pelegrinatge avança, augmenta la llum dins el cor. L'augment de claror no és fruit, però, d'un simple autoconeixement. El camí espiritual es fa amb l'escolta de la Paraula de Déu, amb la pregària que és la resposta a aquesta Paraula, amb la relació fraterna que s'estableix amb les altres persones que peregrinen, amb la consciència de fer camí i no simplement d'acumular etapes. L'atenció a la sorpresa és molt necessària, perquè de vegades Déu es manifesta en coses que són petites però que estan carregades de significació. Una emoció interior que ve de l'Esperit, una paraula amiga, un gest amable, la natura que es mostra amb tota la seva força o la seva dolçor, tot plegat pot trucar a la porta del cor i obrir-hi una escletxa, gran o petita, de llum. El pelegrinatge és propens a les sorpreses. Cal estar-hi atent.

Però el camí pot resultar feixuc, fins i tot dur. Llavors arriba el moment de superar les contrarietats, els moments difícils, les ensopegades no desitjades. Un camí pot presentar-se de moltes maneres. Hi ha rutes que són còmodes i altres que demanen més esforç. Hi ha sendes que són costerudes i n'hi ha que planegen i no fatiguen. En un camí hi ha de tot. El profeta Isaïes esmenta una veu que crida i convida a preparar el camí del Senyor, a fer del pelegrinatge un espai de conversió a Déu i a la seva misericòrdia. I explica en què consisteix aquesta conversió: "s'alçaran les fondalades, s'abaixaran les muntanyes i els turons, el terreny escabrós serà una plana, i la serralada, una ampla vall" (40,4). Convertir-se vol dir seguir els camins que Déu ens indica i pels quals ens convida a passar. Nosaltres no som capaços de fer que s'alci una fondalada o convertir una serralada en una ampla vall. Això és obra del Senyor, és la novetat que ell introdueix en la nostra vida. Allò que ens pertoca és fer camí, però no el podem fer sense la seva ajuda, sense que ell ens aplaní la ruta. Nosaltres, pel nostre cantó, abandonem tot sentiment d'altivesa i passem pel camí del seguiment de Jesús, com van fer els deixebles a Galilea i a Judea, mentre caminaven amb ell. Superar les dificultats del camí vol dir que ens adonem d'allò que Déu fa per nosaltres, i que acollim el guiatge de Jesús que ens va al davant i ens assenyala el camí de l'Evangeli.

Mentre caminem i som pelegrins, podem ser objecte de temptacions. La més freqüent és la d'afluixar en l'entusiasme inicial i caure en un sentiment d'inutilitat d'allò que s'està fent. Un pelegrinatge pot canviar de signe i convertir-se en una cosa que té menys sentit del que s'havia pensat. Aleshores, el qui fa l'itinerari espiritual de renovació del propi cor, passa per moments d'escepticisme sobre la pròpia tria. Potser no abandonarà però sí que

caurà en la temptació del desànim, com si no valgués la pena la lluita per a trobar Déu o tornar a ell, i girar-se envers la seva misericòrdia. També pot succeir que el passat que havíem deixat enrere aparegui una altra vegada en forma de nostàlgia: les olles d'Egipte sempre atrauen quan es camina pel desert i la terra promesa encara és lluny. Per això, cal no defallir davant l'acídia o tristesa, que és la temptació més habitual i més enverinada. La temptació es presenta sovint com un esdeveniment determinant quan de fet no ho és. Es tracta d'una cortina de fum que pretén fer creure que tot és fosc, quan de fet no manca la claror, la llum divina, malgrat una cortina tenebrosa. La temptació del pelegrí existeix per a ser vençuda i apartada. La força de Déu és molt més gran que qualsevol sol·licitació que vingui d'un lloc dubtós i ambigu. El pelegrí s'enforteix amb els mitjans espirituals de què disposa, sobretot amb el convenciment que no li mancarà la companyia del Senyor Jesucrist.

Sobretot, és l'alegria de la meta allò que motiva el pelegrí a continuar avançant. I aquesta alegria es concreta en l'experiència del perdó. Tot pelegrinatge culmina amb la descoberta de la misericòrdia de Déu, real, quasi tangible, que penetra les fibres interiors del pelegrí i el porta a experimentar que està en mans del Pare. Com el fill petit de la paràbola, el pelegrí rep una abraçada que li fa recordar tot el seu pelegrinatge, tot el camí que ha fet sense que res no el deturés. El camí que ha recorregut el mena a considerar tota la seva vida, els moments en què ha preferit l'alegria fugissera a l'alegria permanent i sòlida, i també els moments en què no s'ha fiat prou d'aquell que sempre l'havia esperat. Ara, però, el pelegrí s'atansa a rebre l'abraçada del Pare que li dona l'Església acollint-lo entre els seus fills que tasten la gràcia del perdó mitjançant el sagrament que reconcilia i reintegra en la comunió plena dels fills i filles de Déu. L'entrada a la porta santa esdevé un pas per la llinda de l'amor de Déu que es concreta en els sagraments de la penitència i de l'eucaristia. El pelegrí veu acomplert el seu desig profund. S'ha convertit en un pelegrí de l'esperança. Així ho ha volgut el Papa Francesc en aquest Any Sant, posat sota el lema *Spes non confundit*, l'esperança no enganya (Romans 5,5).

PAPA FRANCESC

DILEXIT NOS«Ens va estimar»
Carta Encíclica*Un sol cor i una sola ànima**En Vos confio*Sobre la Carta Encíclica “*Dilexit nos*” del Papa Francesc. Roma, 24 d’octubre de 2024.**ENRIC PUIG I JOFRA***prevere jesuïta*

Amb aquestes paraules de l’enunciat del títol he donat resposta moltes vegades a la invitació que s’ens fa iniciant la jaculatòria amb: «Sagrat Cor de Jesús...» Ho he fet jo i la majoria dels qui em llegiu. Sobretot en els anys d’infantesa i adolescència i especialment el mes de juny, celebrant el mes especialment dedicat al Sagrat Cor.

La quarta encíclica del Papa Francesc *Dilexit nos* «Ens va estimar» que actualitza la devoció universal al Sagrat Cor de Jesús arrenca, també de la seva vivència i records d’infància, com la de tantes persones.

És convenient i bo que convidant a actualitzar aquesta devoció popular s’ajudi a clarificar-la, deixant ben clar que el culte al Sagrat Cor mai es pot sostenir al marge de la persona total de Jesús.

Constatant la situació de crisi de civilització en la qual no hi ha grans preguntes, en la qual han desaparegut fins i tot les més habituals sobre la vida i la mort i sobre el mateix sentit de la vida, en aquest context en el que domina l’individualisme, el consumisme, la superficialitat, l’ara i aquí. En aquest context d’absència de preocupació per la vida i la mort, pròpies o dels altres, moltes fruits de les guerres i altres misèries sovint provocades per interessos econòmics i polítics, el Papa ens exhorta a endinsar-nos en el món i a un compromís que ens faci estimar i servir els qui més ho necessiten. Pretén una renovació de la popular devoció al Sagrat Cor de Jesús en un món que sembla sovint perdre el cor i actuar al marge dels sentiments més nobles que aquest li desvetlla.

Falta cor si esdevenim insensibles als plors dels infants, al desencís prematur dels joves, a la por dels soldats en guerres que no son seves, al dels adults desesperançats i derrotats, als desplaçats per la força de la misèria, al desconcert dels qui envelleixen arraconats fins i tot pels qui estimen, als malalts del cos i de l’esperit... si la societat no reacciona es que ha perdut el cor.

El Papa ens vol portar a preguntar-nos: Tinc cor? I allunyant-nos d'una visió sentimental o d'una visió excessivament influïda pel que diran o per una publicitat abassegadora i acompanyats per un anàlisi bíblic i teològic i, també, d'un seguit de testimonis qualificats que han viscut el trobament amb Jesús, convida a deixar-nos portar per l'amor i el servei més genuïns que ens ajudin a saber a on anar i com anar-hi, si poc a poc o de pressa, si sols o acompanyats... És una exhortació, una crida a una resposta activa, compromesa que ens faci estimar i servir els descartats, els qui necessiten resposta, també la nostra. La confiança del Sant Pare és que el nostre cor, com a centre que integra tota la nostra vida, des de una unió real amb Jesús, ens porti a la renovació i reafirmació del compromís amb les necessitats de les persones i de la casa de tothom. És el que el Papa qualifica de la possibilitat del «miracle social». També ho demana per a l'Església.

Quasi acabant l'encíclica diu *«Prego al Senyor perquè del seu Sant Cor brollin riuades d'aigua viva per guarir les ferides que ens causem, per enfortir la nostra capacitat d'estimar i de servir, per impulsar-nos a aprendre a caminar junts cap a un món just, solidari i fraternal»*.

Com hem dit tantes vegades, una més: «Sagrat Cor de Jesús, en Vos confio».

Viure i reflexionar l'any jubilar

FIDEL CATALÁN

*prevere del bisbat de Terrassa
vicari general i responsable diocesà del Jubileu*

M'han demanat que escrigui un article sobre com viurem aquest any jubilar des de la diòcesi de Terrassa.

La butlla de convocatòria *Spes non confundit* ofereix valuosos elements per viure diocesanament aquest any de gràcia del Senyor. En concret en diversos capítols hi trobem algunes referències més explícites.

En el capítol 6 fa referència tan l'inici o a la finalització a nivell diocesà, mostrant el sentit comunitari d'aquest esdeveniment i demanant explícitament que "s'ha de procurar que el Poble de Déu pugui acollir, amb plena participació, tant l'anunci d'esperança de la gràcia de Déu com els signes que n'atesten l'eficàcia".

Més endavant en el capítol 9 demana que la comunitat cristiana doni suport a una "aliança social per a l'esperança, que sigui inclusiva i no ideològica", i encara en el capítol 13, dedicat als signes d'esperança que el Senyor ens ofereix, convida a que "la comunitat cristiana estigui sempre disposada a defensar el dret dels més dèbils. Que generosament obri de bat a bat les seves portes de l'acollida, perquè a ningú no li falti mai l'esperança d'una vida millor".

A més del que és comú a tota església diocesana que es pugui organitzar en aquests dies, i salvant també que cada parròquia o comunitat pugui organitzar pelegrinatges o actes propis, a la diòcesi, seguint les indicacions de la Butlla, estem treballant sobre les següents propostes.

En primer lloc ho diria amb el verb **Oferir**. Una manera de viure aquest any jubilar és coneixent el que el papa ens demana, i amb aquest motiu vam fer una edició popular de la Butlla per oferir als fidels. Durant els mesos de novembre i desembre es distribuïren a les parròquies, comunitats, moviments, escoles... per tal que els cristians poguessin llegir i reflexionar el text.

A partir d'aquí ens consta que s'han organitzat grups per reflexionar i estudiar el document, tant a nivell de laics com de clergues. En alguns llocs n'han organitzat conferències. Juntament amb la Butlla s'ha fet una edició bilingüe de la pregària composta pel papa amb aquest motiu.

En segon lloc faig referència al verb **Reflexionar**. A nivell diocesà estem reflexionant sobre la conversió personal i pastoral de les estructures a la diòcesi per tal de respondre millor als desafiaments que es presenten. I en aquesta línia de treball va semblar adient oferir un material de reflexió per treballar-ho en els diferents àmbits parroquials, arxiprestals i diocesans amb el títol *La conversió pastoral i l'esperança*.

Aquest material consta de diverses aproximacions a l'esperança i uns qüestionaris per orientar la reflexió posterior. En concret s'ha demanat a diversos autors de la diòcesi, experts en la matèria, la seva aportació sobre la fonamentació filosòfica i teològica de l'esperança, sobre la seva consideració a l'Antic Testament i en el Nou Testament, sobre la implicació en la pregària i a la litúrgia, i encara unes aportacions sobre els darrers documents magisterials que hi fan referència, com són l'encíclica *Spe salvi* del papa Benet XVI (2007), la butlla *Spes non confudit* del papa Francesc (2024) i la seva darrera encíclica *Dilexit nos* (2024).

I en tercer lloc utilitzaré el verb **Promoure**. Des dels diferents àmbits diocesans s'ha de promoure la vivència d'aquest any jubilar, a través dels temples jubilars decretats pel bisbe i que en el nostre cas són tres, la SE Catedral Basílica del Sant Esperit a Terrassa, el Santuari diocesà de la Mare de Déu de la Salut a Sabadell, i la parròquia de Sant Esteve de Granollers, i l'explicació del que vol dir la indulgència. Les peregrinacions a Roma a nivell general o pels jubileus que s'hi ha organitzat també s'estan promovent.

I atès que en la Butlla el papa Francesc referencia àmbits concrets on viure aquesta esperança i especialment on revifar-la, això es té en compte de manera molt concreta en el treball que es fa des de Càritas diocesana, en la Pastoral Penitenciarària, en la Pastoral amb les famílies i amb els joves, i en el treball del Concurs Bíblic, entre altres.

La nostra diòcesi de Terrassa, a més, es troba celebrant el 20è aniversari de la seva creació. El 15 de juny de 2024 es feu una solemne celebració d'acció de gràcies a la Catedral presidida pel Nunci de S. Santedat i concelebrada per Mons. Salvador Cristau i un bon nombre dels bisbes amb seu a Catalunya, i amb una gran participació del poble de Déu.

El bisbe Salvador va anunciar que la cloenda d'aquest aniversari esdevindria el 15 de juny de 2025 amb una celebració i trobada en el Santuari de la Mare de Déu de la Salut, per donar gràcies també a la nostra patrona. Aquell dia serà, sense dubte, un dels altres moments centrals de la celebració jubilar a la diòcesi.

Concili Vaticà II. Roca ferma o pedra d'ensopegada? (i III)

FRANCESC XAVIER VILA MORERA

prevere del bisbat de Sant Feliu de Llobregt

4. La resposta de l'Esperit Sant, ...i la nostra resposta

La resposta als desafiaments de la modernitat inspirada per l'Esperit Sant en el Concili, no es basa, doncs, per bé que no les exclou, en la renovació de meres fórmules rituals, ni tampoc en exigències legals o morals, ni tan sols en una correcta doctrina partint de criteris filosòfics i teològics ben fonamentats i formulats del misteri cristià..., sinó que, sobretot, pretén recuperar la “pedagogia divina” (DV 15), eminentment bíblica, de la Revelació progressiva de Déu en la història, que és història de Salvació, contemplada i narrada per Déu mateix, un misteri de Gràcia i pecat, en què Déu actua, pren la iniciativa i surt en cerca de l'home allunyat i ferit pel pecat, se li manifesta de forma progressiva, sorprenent i misteriosa en cada capítol de la història, i en què l'home, talment una ovella perduda i ferida, és seduït, curat i portat sobre les espatlles del Bon Pastor a la pleta de la casa del Pare. Aquesta Gràcia pedagògica, la “pedagogia divina”, expressa i actualitza, a través de la Comunitat (LG), la Litúrgia (SC) i la Paraula (DV), la resplendor de la Glòria de Déu en la història humana, que arribarà a la seva plenitud definitiva en l'escatologia celeste.

Sens dubte, hi ha hagut pecats, imprecisions, errors i abusos en la realització i aplicació del Concili, tant de les seves magnífiques constitucions com en l'aplicació dels seus documents menors. Hi ha hagut abusos, per exemple, en la comprensió i aplicació d'un fals ecumenisme, ocultant de vegades un maquillat sincretisme, d'un relativisme moral o doctrinal disfressat de tolerància o llibertat religiosa, en confondre tantes vegades “aggiornamento” amb secularització en la doctrina i en els costums de la moral cristiana i de la vida dels ordes religiosos. Es podrien també considerar possibles imprecisions en el fons i la forma de la reforma litúrgica i evidents abusos i excessos a l'hora d'aplicar-la, així com moltes arbitrarietats en disciplina i en abusives interpretacions de certes doctrines teològiques. És cert... Però, a pesar de tants excessos viscuts i de les seves necessàries correccions, tot plegat no invalida, no obstant això, la correcta interpretació d'un autèntic ecumenisme, de la llibertat religiosa, de la reforma litúrgica i de l'acollida i aprofundiment de nous conceptes i perspectives teològiques que, tot i que alguns podrien semblar, a primera vista, manifestes discordances amb la Tradició precedent, com en tantes altres paradoxes evangèliques i dogmàtiques, no la contradiuen, sinó que l'enriqueixen i complementen. Amb freqüència s'intenta contraposar certs ensenyaments

del Concili, a primera vista contradictoris amb expressions dels mateixos ensenyaments del preconcili, amb el propòsit d'intentar contraposar i no complementar ambdues explicacions. És freqüent, tant en corrents progressistes radicals com tradicionalistes extrems -i en això coincideixen-, insistir interessadament en l'"hermenèutica de la ruptura" enfront de l'"hermenèutica de la continuïtat", subratllada pels papes i el magisteri postconciliar. En aquest sentit, el Magisteri és l'aplicació precisa i concisa de la Revelació eterna i immutable a les circumstàncies històriques concretes. Sense canviar en res l'essència de la Revelació, la seva aplicació històrica pot ser, efectivament, divergent, però solament en aparença és contradictòria... La pedagogia de la paradoxa és essencial en la comprensió del Misteri i la seva Revelació. El pastoralisme fa, doncs, que l'aplicació concreta d'una doctrina pugui ser diferent segons les circumstàncies històriques. La correcta relació entre dogma i profecia, Misteri i Revelació ens allunyen tant del rigorisme i de l'immòbil dogmatisme com del

Relativisme moral o de l'historicisme hegelian, i ens introdueixen en el magnífic dinamisme vital de la "pedagogia divina" i de la "història de la salvació. Per això és important "sortir" dels esquemes mentals merament dogmàtics i jurídics, o, més ben dit, complementar-los, introduint-nos en els esquemes pastorals i missioners de la història de la salvació que recupera, ressalta i subratlla el Vaticà II, en una millor conformitat amb l'autèntica Tradició bíblica i patristica.

Amb tot i això, els pecats, abusos, imprecisions i errors doctrinals, a tots els nivells, ens acompanyen i acompanyaran sempre... Com en l'Escriptura, Déu ens ensenya i nosaltres aprenem en els nostres pecats i errors personals i com a poble. Aquesta constatació fàctica, lluny d'escandalitzar-nos, és potser la gràcia més gran del Concili: passar de l'errònia comprensió d'una Església "santa", utòpica, jurídicament perfecta, moralment impecable, quasi càtara..., en termes dogmàtics, morals i doctrinals..., a una Església certament Divina i Santa en la seva fundació i mitjans, però, alhora, i ja en termes de la revelació bíblica, poble rebel (Is 30,9), cansat del camí (Nm 21,4; Ex 13,18), esposa prostituïda (Os 2), terra desolada i devastada, ciutat en ruïnes i demolida (Ez 36,35), formada de deixebles febles i traïdors (Mt 26,56), negadors de la Veritat (Jn 18,15ss), gerra de terrissa trencada i esquerpada (Jr 18,4-6)..., però en definitiva i malgrat tot..., poble, esposa, terra, ciutat i argila, que serà refeta, reconstruïda, fortificada i habitada de nou (Is 61,4; Ap 21,2) i que, malgrat les seves prostitucions, serà de bell nou seduïda i estimada amb predilecció: "Ves, i estima aquesta dona que, tot i ser adúltera, és estimada" (Os 3,1).

Mentre aquella pretesa perfecció d'aleshores ens feia precisos en doctrina i disciplinats en moral, fermes, rigorosos i rectes..., ens deixava, això no obstant, freds i impassibles a l'acció de Déu, maquillada amb les nostres "bones obres" i encotillada en les estructures jurídiques socials i eclesials, així com tancats en les nostres seguretats dogmàtiques, opacs a les nostres misèries, i distants i estrictes amb el món... Malgrat això, la nostra evident pobresa i debilitat i els pecats actuals ens "regalen", en contrapartida, la gratuïtat

i la frescor d'un Amor que no mereixem, l'experiència de l'acció sorprenent i potent de Déu sobre la nostra història, fins i tot quan tot semblaria perdut, i ens fa propers i solidaris amb les ferides, pobreses i fracassos del nostre món contemporani, TOTS necessitats de l'atenció i la curació del Bon Samarità (Lc 10,25-37).

Davant de la situació de crisi actual, la nostra resposta no rau, doncs, a caure en la temptació, seductora i simplista, de tornar al preconcili, a la seva litúrgia i a les seves expressions teològiques i dogmàtiques, magnífiques en el seu contingut i per al seu moment, sense cap dubte, i que, tot i mantenir la seva perennitat en la seva veritat substancial, necessiten, malgrat això, una complementació en la seva comprensió i expressió pastoral, més adequada per al present... La falsa solució del suposat i il·lusori "puritanisme històric precedent" al Concili, enfront de la "manifesta" crisi postconciliar i actual, enlluerna i confon les ments i les cega a l'acció meravellosa de l'Esperit, fins i tot enmig de la pobresa humana, de la nostra Església.

La nostra resposta a l'actual crisi humana, social i eclesial no es troba, doncs, en la lluita maniquea de categories i forces merament humanes i polítiques entre conservadors i progressistes, o en una falsa i antinatural confrontació històrica i teològica entre el preconcili i el postconcili..., sinó en una renovada visió transcendent de la història, entesa com a història de salvació, en què l'Esperit Sant guia la seva Església, com sempre ho ha fet, fins i tot enmig de tantes pobreses humanes, del passat i del present, i de les tempestes que la sacsegen. Que el fort i eixordador soroll de l'arbre caigut, a causa d'una falsa interpretació del Concili o dels abusos del postconcili, no ens cegui a la dinàmica vital d'un bosc que creix, com un fruit magnífic del Concili, en silenci i de forma quasi imperceptible, però autènticament real, fecunda i lluminosa, donant fruits de santedat per a la història i per a la Vida Eterna.

"Que Déu sigui beneït, ell que viu eternament; que sigui beneït el seu regne. Ell colpeix i té misericòrdia: fa baixar al país dels morts, al fons de la terra, i fa sortir d'aquella gran perdició. Res no s'escapa de la seva mà" (Tb 13,1-2).

“Veni a mi tots els qui esteu cansats i afeixugats; jo us faré reposar” (Mt 11,28)

DAVID CODINA

*prevere del bisbat d'Urgell
secretari general i canceller*

El Papa Francesc afirmava en el seu Missatge als participants en la Segona Conferència Nacional per a la Salut Mental d'Itàlia que *“és necessari que es reforci el sistema sanitari d'atenció a les malalties mentals, sostenint els qui s'hi dediquen i, promovent, ajudes que acompanyin els malalts i les seves famílies [...] generant en els diferents sectors de la societat una sensibilitat renovada envers els qui pateixen problemes de salut mental. Es tracta d'ajudar a superar plenament l'estigma amb què, sovint, s'ha marcat la malaltia mental”*.

Els índexs de persones ateses en consultes de salut mental, de diagnòstics en edats molt primerenques, de violències i maltractaments en molts àmbits (familiar, educatiu, laboral...), de suïcidis... fan pensar que les ferides del temps en què vivim estan produint estralls a les nostres ments. Entre les causes, el ritme de vida que se'ns exigeix o que ens hem autoimposat, la pèrdua d'horitzó de sentit (i en darrer terme, l'eclipsi de Déu en la vida humana), la pressió de les xarxes socials per assolir a tota costa èxit, bellesa, imatge perfecta... porten moltes persones a una carrera esbojarrada per assolir unes metes que no són ni importants ni imprescindibles, i que generen una gran tensió interior. A més, aquesta tensió s'enfronta moltes vegades en la més gran solitud. La desestructuració familiar, la pèrdua de relacions i de valors sòlids, les amistats líquides que venen i van, no generen una xarxa de suport, de confiança, que permeti fer front a les dificultats amb serenitat.

Les obres de construcció del **Centre de Salut Mental de l'Alt Pirineu** en una part de l'edifici del Seminari Diocesà de La Seu d'Urgell, promogudes pel Bisbat d'Urgell, volen ser una resposta concreta, no merament teòrica, a la crida del Sant Pare i al desafiament de la salut mental, tema cabdal en la nostra societat, sobre el que molts parlen però per al qual pocs es mullen. Amb una superfície construïda per a rehabilitar de 5.800 m², una superfície d'urbanització exterior de 4.900 m², i una inversió total prevista de 11,7 milions d'euros, incloent-hi els equipaments i el mobiliari, que assumirà íntegrament el Bisbat d'Urgell, el projecte del Centre esdevé una aposta clara de l'Església diocesana d'Urgell, i dels seus Pastors, l'Arquebisbe Joan-Enric i el Bisbe Josep-Lluís, pels més febles de societat.

Els serveis que el Centre oferirà són fonamentalment hospitalització polivalent d'adults, hospitalització infantil-juvenil, llar residència oberta i espai multidisciplinari "Àgora", amb una capacitat prevista de 97 persones ateses. S'hi oferiran serveis de salut mental que complementaran l'oferta actualment existent, mitjançant equips d'ingrés i comunitaris en l'àmbit sanitari i social, concertats amb Andorra i Catalunya.

El Centre serà gestionat per "Benito Menni Complex Assistencial en Salut Mental (CASM)" que és un Grup de centres assistencials, que pertany a la Fundació canònica de les Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús. Els valors que regeixen la institució i tota la seva activitat són l'hospitalitat, entesa com un servei als altres, i tenir cura i acompanyar. El Dr. Joan Orrit, Director Gerent de Benito Menni Germanes Hospitalàries, i un dels homes claus del projecte, afirma que "el que es vol és normalitzar les persones en la seva vida en un règim obert, en què les persones surtin lliurement de la comunitat i participin de totes les activitats, també les espirituals que són molt importants". De fet, des de la Congregació sempre parlen de projecte de vida, ja que a les persones se'ls ofereix un itinerari de vida per aprofundir-hi i guanyar així la màxima llibertat i normalització social.

"Que la salut mental sigui tabú és una bogeria" ens recordava recentment el Ministeri de Salut del Govern d'Andorra en una bonica campanya de sensibilització social. Hem iniciat ja les obres del Centre que esperem que culminin el 2026. Els malalts, familiars, amics... de persones que hem tocat de prop la malaltia mental ho agraiem perquè som molts avui els "cansats i afeixugats" que necessitem que Jesús ens "doni repòs" a través d'un bon centre, d'uns bons professionals, i d'un model "hospitalari" que cuidi i treballi per una salut integral que tingui en compte totes les dimensions de la persona: biològica, psicològica, sociològica, sense negar la importància de l'espiritual i religiosa.

Al servei de l'Evangeli

Creació i bigbang

JORDI CASTELLET I SALA

*prevere del bisbat de Vic
rector*

«Cada ésser humà fou escollit i estimat per Déu molt abans de crear el món, prèviament al bigbang», que podria haver dit sant Pau, si no fos perquè aquesta terminologia és del segle XX. En realitat deu el seu origen al físic teòric Georges Lemaître (+1966), capellà i professor a la secció francesa de la universitat de Lovaina, un dels personatges més famosos i rellevants d'aquesta petita nació del cor europeu. Ja s'entén que si fou un sacerdot catòlic qui encunyà aquesta teoria de l'origen de l'univers, no es podia contradir amb el relat bíblic. En aquest punt, convé recordar sempre que les ciències positives i les humanes, inclosa la teologia i la Bíblia, no es poden contradir, perquè parlen de la mateixa realitat. Si algú trobés alguna oposició, seria perquè no ha estudiat suficientment la qüestió, cal anar més enllà, perquè «la fe i la raó són les dues ales amb què la intel·ligència humana s'eleva fins a la contemplació de la veritat!» I aquesta és una fita, la de la veritat, que habita permanentment en el cor humà; de fet, les persones hi dediquem bona part de la nostra existència!

Oi més, la mateixa Bíblia conté almenys dos relats de la creació, tot just començar el mateix llibre del Gènesi, paraula grega que significa, és clar, «l'origen». Així doncs, dues maneres de retratar l'inici de tot plegat, amb sengles capítols primer i segon d'aquesta primera entrega bíblica. Sense anar més lluny, al primer i a diferència del segon, Déu crea l'home i la dona d'un sol cop i alhora, afirmant i manant, alhora que descrivint, «Gn 1,28 sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra i domineu-la»; missió no gens fàcil en aquell any mil abans de Crist, sense màquines ni armes sofisticades, sense potents medicines ni tan sols la penicil·lina, que tardaria encara tres mil anys a ser descoberta, per molt que ja fos allà. Quedem-nos però, que la creació divina suposa que l'ésser humà conté quelcom de Déu mateix (Gn 1,27), quelcom d'inefable, d'etern, diví i indestructible, la seva mateixa imatge, que evolucionarà fins arribar a la seva plenitud a la fi dels temps, quan Déu serà tot en tots (1Co 15,28) i les persones serem del tot semblant a ell. Serà aleshores que podrem veure Déu cara a cara (1Co 13,12), creguem en ell o no.

En canvi, en el segon relat de la creació, un Déu més humà, sembla que es descuida alguna cosa i ha de córrer per esmenar el seu error: la dona, la perfecta companyia de l'home! Aleshores ve quan fa adormir el baró i li extreu una costella, perquè la nova criatura sigui «carn de la meua carn i os dels meus ossos. Per això el baró deixa el pare i

la mare per unir-se a la seva dona i des d'aquell moment formen una sola carn.» Gn 2,23-24 Tothom pot entendre que, en aquell moment, no hi havia ningú contemplant l'acte diví creador, sinó una primera parella humana que distaria molt de la narració en escriptura. En realitat, el Gènesi es troba descrivint el que s'entén per persona humana des de bell inici i per quines raons la realitat i les relacions són com són. Per més inri, afegeix el Gènesi que la nuesa és una condició del respecte, de l'harmonia i de l'amor que regnen en el cor humà mentre s'està en sintonia amb l'univers, amb els demás i amb Déu mateix; una condició aquesta que es veurà sotraguejada des del precís instant de la desobediència, que sempre arriba, més d'hora que tard.

Dos relats de la creació de l'ésser humà, en masculí i en femení, per assenyalar principalment dues coses. Primera, que la persona té quelcom d'irreductible i de diví, que no es pot manipular, ni maltractar, perquè ha estat creada a imatge i semblança de Déu. Segona, que home i dona comparteixen una mateixa dignitat, la mateixa categoria des de bell inici, simplement per constitució, per creació, per la voluntat amorosa divina.

Dos relats de la creació, on el segon resulta ser més antic que no pas el primer, escrit pels sacerdots del temple de Salomó, al segle X aC. Com que eren ells els que editaven el relat bíblic, varen posar el seu al davant de tot, però després no es van poder estar d'afegir-hi aquell altre que s'havia rebut i que provenia de l'experiència primitiva de la travessa del desert, fugint de l'esclavatge d'Egipte. Si el primer relat se'l considera de la tradició sacerdotal, el segon pertany a la jahvista, prenent aquesta etiqueta del nom que es dona, en aquell relat, a Déu mateix: Jahvè; en realitat, el nom impronunciable de Déu, per ser sagrat, per fugir de la manipulació i complir el segon manament de la Llei, «no diràs el nom diví en va». En efecte, és molt fàcil atribuir a Déu qualsevol interès, però parlar-ne amb correcció i justícia, ja és més difícil.

El nom de Déu, el jardí de la creació, l'home i la dona, la missió rebuda al jardí de l'Edèn, una manera d'explicar una història de fe i de sentit encara molt necessària avui.

Al servei de l'altar

Jubileu 2025

JOAN BABURÉS

*prevere del bisbat de Girona
delegat diocesà de litúrgia*

Què és un Jubileu?

La paraula Jubileu ve de l'hebreu i significa el toc del corn que s'emprava per anunciar esdeveniments importants. Encara en molts pobles de les nostres comarques hem vist el "nunci" que al toc de corneta avisava d'alguns fets rellevants.

El poble d'Israel tenia el costum de celebrar cada set setmanes d'anys ($7 \times 7 = 49$ anys) un "Jubileu", anunciat a toc de corn, per fer el que recomanava el llibre del Levític de consagrar aquell any a Déu i tornar d'alguna manera a recomençar (Cfr. Lv 25,8-14).

Jesús a la sinagoga de Natzaret reprèn el tema i anuncia un any de gràcia del Senyor (Lc 4, 16-19)

És de d'aquesta perspectiva que els Papes de Roma també, des del segle XVI, reprenen la idea i convoquen un Jubileu cada 50 anys, coincidint amb els anys del naixement de Nostre Senyor Jesucrist. Més tard aquest costum es fa més assequible i es convoca el Jubileu cada 25 anys.

Pius XII el va convocar l'any 1950. Pau VI el va celebrar el 1975. Tots podem recordar perfectament el gran Jubileu de l'any 2000, sota el pontificat de Joan Pau II. I ara el papa Francesc ens ha convocat a celebrar el Jubileu corresponent a l'any 2025 després del naixement de Jesús.

Què es pretén?

Es tracta de celebrar l'aniversari del Naixement de Jesús. Però sobretot per recordar que ell va venir a salvar la humanitat. Per això la peregrinació a les basíliques de Roma, a les tombes dels apòstols, són una invitació a renovar-se interiorment per què siguem més purificats pels Sagraments i ens esforcem a portar una vida més conforme a la voluntat del Senyor.

Els darrers jubileus, i aquest no és excepció, no s'han centrat només a peregrinar a Roma, sinó que també s'ha concedit que a cada església particular, a cada diòcesi es puguin obtenir les gràcies del Jubileu.

Quin sentit té actualment?

Com sempre, el sentit del Jubileu ve donar pel fet que “Déu vol salvar tota la humanitat” i l'Església, que és l'administradora d'aquests dons de salvació, els posa més a l'abast de cada fidel. No cal dir que el sagrament de la penitència, acompanyat de la conversió personal és la gran finalitat de cada Jubileu.

Però també s'ha donat a cada Jubileu un to especial. El d'aquest any 2025 marcat, per desig del papa Francesc, anomenat Jubileu de l'Esperança.

Amb la Fe i la Caritat, la virtut de l'Esperança completa el tríptic de les anomenades virtuts teològals. I si bé parlem molt sovint de la Fe i de la Caritat, convé que ara ens fixem una mica més en la virtut de l'Esperança.

L'Esperança és aquella virtut que ens fa desitjar allò que encara no tenim, però que estem certs que posseïrem. Quan es té aquesta certesa, aquesta esperança, tot queda relativitzat i resta apuntalat només per l'únic puntal ferm de veritat que és Déu mateix.

La data comuna per a la Pasqua, un atzucac?

BERNABÉ DALMAU

*monjo del monestir de Santa Maria de Montserrat
director de Documents d'Església*

Ja de bona hora, quan els cristians començaren a fer una celebració anual de la Pasqua, sorgiren divergències pel que feia a la data. Estaven motivades pel sentit que calia donar a la celebració del misteri pasqual en continuïtat o ruptura de la Pasqua jueva. El Concili de Nicea, del qual enguany s'acompleixen 1.700 anys, ja se'n feu ressò. Passaren els segles, i la reforma gregoriana del calendari agreujà encara més les dissensions.

El papa Francesc, en la butlla "*Spes non confundit*" de promulgació del present Any jubilar, hi ha fet al·lusió amb paraules molt clares: "Molts, és bo de recordar-ho, ja no tenen coneixement de les disputes del passat i no entenen com poden subsistir divisions sobre això" (n. 17). En l'homilia de les vespres a la Basílica de Sant Pau extramurs amb motiu de la clausura de la Setmana de pregàries per la unitat dels cristians ho ha tornat a esmentar. De fet, cada vegada que, com enguany, hi ha hagut coincidència de data tothom se n'ha congratulat i ha expressat el desig que s'arribés a una data estable. Se sol proposar el segon diumenge d'abril, en coincidència aproximada a les dues dates amb què els experts calculen que tingué lloc el misteri pasqual.

Fa més de seixanta anys, un apèndix a la Constitució litúrgica del Vaticà II ja expressava aquest desig al qual s'adheriria de grat l'Església catòlica "mentre hi hagi l'assentiment dels interessats, sobretot els germans separats de la comunió amb la Seu Apostòlica" (SC, App. 2). Amb el temps l'incís conciliar esdevé un autèntic atzucac, coneixent la dinàmica del moviment ecumènic. I cal reconèixer que l'Església catòlica potser s'ha adormit sabent com sap que és la que aplega un nombre més gran de cristians i que té vocació de "presidir en la caritat". En paraules familiars, la pilota està a la teulada de l'Església de Roma. Si el catolicisme –encara que fos per a ús intern!– fes un pas endavant de cara a fixar la data pasqual, fàcilment s'hi adheririen les Esglésies nascudes de la Reforma, tal com algunes d'elles han adoptat el Leccionari romà postconciliar.

Mentre visquem amb contenció l'alegria perquè enguany tots els cristians celebrarem la Pasqua del Senyor la mateixa data, preguem i augurem perquè, aquells que tenen la possibilitat de fer-ho realitat en el present, no ho deixin per a les generacions vinents.

“Una llum que fa claror en un lloc fosc, mentre espereu que neixi el dia i l’estrella del matí surti a l’horitzó dels vostres cors.” (2 Pere 1, 19).

Coordinadora de Bisbes en suport de Terra Santa.

Hem vingut a Terra Santa, aquest Any Jubilar, com a pelegrins d’esperança. Hem vingut amb l’esperança que es mantindria un fràgil acord d’alt el foc, anunciat mentre viatjàvem aquí.

Hem vingut esperant que aquells que, tant a Israel com a Palestina, han patit les atrocitats de la violència i la guerra, puguin reconstruir les seves vides destrossades, plorar la pèrdua dels seus éssers estimats, tornar a reunir-se com a famílies i començar el llarg i incert camí vers la recuperació.

L’alegria pel retorn dels hostatges israelians i l’alliberament dels presoners palestins es veu enfosquida per la certesa que molts no retornaran: hostatges, presoners, tantíssims morts. Observem una preocupació generalitzada per la precarietat de l’alto al foc, que pot suposar un respir però no la pau estable i duradora per la qual clama la Terra Santa. Una reunió telemàtica amb el Rector de la Parròquia de la Sagrada Família de Gaza ens va fer prendre consciència de la devastació que està experimentant tota la població. L’impacte de la guerra a tota Cisjordània rarament és informada a casa nostra. Hem tingut el privilegi d’escoltar de primera mà diverses comunitats de cristians de Cisjordània. A ells els volem dir:

“Gràcies per l’acollida tan generosa que ens heu ofert, i per ajudar-nos a comprendre els extraordinaris esforços que s’estan realitzant en els camps de la salut i l’educació per preservar la dignitat de tots els qui viuen a Cisjordània. Les vostres comunitats són una llum en la fosca en una Terra que pateix. Ens va commoure escoltar amb quanta freqüència els Cristians ens han expressat el seu compromís de quedar-se i reconstruir les vides del seu poble”.

“Gràcies també per compartir totes les dificultats que experimenteu: la gran restricció de moviments; els repentins talls de carreteres que afegeixen hores als viatges curts, impeding així la vida quotidiana normal, però que dificulten sobretot l’assistència mèdica urgent; la manca d’aigua i d’electricitat; la impossibilitat de construir no es cases; l’alt nivell de desocupació després que tants permisos de treball van ser cancel·lats en iniciar-

se la guerra. Ens hem adonat de la necessitat que els respectius governs treballin junts per resoldre aquests problemes vitals”.

“Hem vist com els assentaments -il·legals segons el dret internacional-, que en el seu dia eren enclavaments, han crescut per rodejar-vos i s’han convertit ara en tancaments de les vostres comunitats. Escoltem el vostre clam per la pau i la justícia i la vostra angoixa pel que passarà quan l’atenció mediàtica s’allunyi de Gaza, i veurem què passarà amb la vostra terra. És evident que cal que la comunitat internacional actuï unida per donar una ajuda realista radical, com a part d’un procés encaminat a aconseguir una pau estable.

“Hem vingut a dir-vos que no esteu sols, que no us hem oblidat. La vostra fe i resiliència enforteixen la nostra pròpia fe. Esperem que la nostra vinguda entre vosaltres animi i inspirei els Cristians dels nostres diferents països a retornar a Terra Santa en pelegrinatge. Volem que els pelegrins no només viatgin als Llocs Sants de Jerusalem, Galilea i Betlem, sinó que també vinguin a visitar comunitats com Aboud, Efraïm-Taybeh, i Ramallah, perquè ells puguin també animar-se veient la vostra fidelitat a la Terra on va néixer Jesús”.

Ens unim al Patriarca Pizzaballa i als Ordinaris Catòlics de Terra Santa en la seva esperança que l’alto al foc sigui quelcom més que una pausa en les hostilitats i que marqui l’inici d’una pau estable i duradora. Compartim la seva convicció que això només es podrà aconseguir “a través d’una solució justa que abordi l’origen d’aquest conflicte de llarga durada (que requerirà) un llarg procés, una voluntat de reconèixer el sofriment de l’altre i una educació centrada en la confiança, que porti a superar la por a l’altre i la justificació de la violència com a eina política”.

Bisbe Nicholas Hudson, Bisbe auxiliar de Westminster, Anglaterra i Gal·les (Responsable de la Holy Land Coordination)

Bisbe Udo Bentz, Arquebisbe de Paderborn, Alemanya

Bisbe Peter Bürcher, Bisbe emèrit de Reikiavik, Conferència Episcopal d’Escandinàvia, Dinamarca, Finlàndia, Islàndia, Noruega i Suècia

Bisbe Christopher Chessun, Bisbe anglicà de Southwark, Església d’Anglaterra.

Bisbe James Curry, Bisbe auxiliar de Westminster, Anglaterra i Gal·les.

Bisbe William Nolan, Arquebisbe de Glasgow, Escòcia

Bisbe Joan-Enric Vives, Arquebisbe-bisbe d’Urgell, Espanya i Andorra

Bisbe Elias Zaidan, Bisbe de l’Eparquia Maronita, Estats Units d’Amèrica

Hem vist, hem llegit

“La reforma litúrgica a Montserrat. Apunts per a la història”

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS

*prevere de l'arquebisbat de Barcelona
professor de l'Instut de Litúrgia instar facultatis (AUSP)*

¿Qui millor per explicar-nos la reforma litúrgica a Montserrat que un monjo que l'ha viscut des de dins al llarg de seixanta anys? Parlem del P. Bernabé Dalmau i del seu llibre que porta per títol: “La reforma litúrgica a Montserrat. Apunts per a la història” (Publicacions de l'Abadia de Montserrat 2024). Aquests “apunts per a la història”, farcits d'experiències, ens mostren la voluntat d'una comunitat monàstica de treballar pel màxim testimoniatge del tresor que posseeix en la seva vocació col•lectiva de buscar Déu.

El Concili Vaticà II fixà unes línies que obligaven al mateix temps a la fidelitat i a la creativitat. Una vida monàstica rutinària no tindria sentit. La gràcia de l'aplicació de la reforma litúrgica que creiem trobar en el Monestir de Montserrat és la fusió d'un discerniment i d'una responsabilitat, amb l'establiment d'unes bones bases per a consolidar l'obra que es pretenia dur a terme: fidelitat a l'Església i servei al poble de Déu.

És conegut el pes que en les diòcesis de Catalunya i més enllà i tot ha tingut la comunitat benedictina a través de la promoció dels quatre Congressos litúrgics que porten el nom de Montserrat i tot el que això suposa en la formació intel•lectual, espiritual i artística dels monjos. Els fruits els tenim aquí. En un bon moment de recursos humans van saber llegir la pròpia tradició de monestir i de santuari per tal d'aplicar-hi l'esperit conciliar.

Certament l'orientació hauria pogut prendre un altre caire. El llibre parla d'opcions (llengua del poble, repertori musical propi, transmissions) i també de figures senyeres (els quatre grans compositors) que en foren els creadors. Potser si allò que es va fer fa mig segle s'hagués de fer ara el resultat seria diferent. Però el treball d'aquella època ha permès una consolidació de dignitat envejable, vàlida fins i tot en el moment present de menys recursos humans.

Sabem que l'autor, el P. Bernabé Dalmau, que mai no amaga les seves preferències i ens té acostumats a una “finezza” que no es descontrola, va voler guarir-se amb salut i mostrà el manuscrit a tres germans de comunitat que mentrestant han assolit màximes responsabilitats en el mon monàstic i acadèmic. És un aval que ensorra certs tipus de

crítiques, sense que per això l'autor deixi d'admetre que la visió dels fets pugui ser criticada. Però per damunt de tot es nota com a través d'estructures hi ha un afany pastoral i podríem dir fins i tot un desig d'elevat la litúrgia a una certa dignitat cultural. És allò que fa que el culte cristià obtingui també un humanisme evangelitzador, a fi de comptes.

No voldria amb aquestes reflexions deixar entendre que ens trobem davant una filosofia de la litúrgia, perquè el llibre es llegeix amb la mateixa fruïció que un anecdotari. Però anecdotari seriós. Deixant que el lector sigui prou intel·ligent per a copsar com rere els mitjans i les estructures s'hi juga una realitat tan seriosa com és l'Església en oració, és a dir, la litúrgia.